

**UCHWAŁA NR 188/XXVII/2017
RADY GMINY MAŁA WIEŚ**

z dnia 28 czerwca 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mała
Wiś na lata 2017-2019**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.) w związku z art.176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697) Rada Gminy Mała Wiś uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mała Wiś na lata 2017-2019, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mała Wiś.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Włodzimierz Jeznach

Załącznik do uchwały Nr 188/XXVII/2017
Rady Gminy Mała Wieś
z dnia 28 czerwca 2017 r.

**GINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE MAŁA WIEŚ NA LATA 2017 - 2019**

Przyjęcie *Programu* wspierania rodziny w Gminie Mała Wieś na lata 2017 – 2019, przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka w celu zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcjom rodziny. Zakłada się, że realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego.

Każdy człowiek może być twórczy, aktywny społecznie, czuć w sobie pasję i chęć do życia, jeśli dostanie szansę na wzrastanie w klimacie bezpieczeństwa, akceptacji. Dziecko powinno być otaczane opieką, szacunkiem i wsparciem. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz plan działań na rzecz rodziny. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca

z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Program został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małej Wsi. Program powstał również na podstawie oceny realizacji „*Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2014-2016*”, który był realizowany w Gminie Mała Wieś w latach 2014-2016.

Podczas realizacji w/w *Programu* w latach 2014-2016 - pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małej Wsi w ramach pracy socjalnej udzielali rodzinom przeżywającym kryzys odpowiedniego wsparcia. Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Mała Wieś zajmował się Zespół Interdyscyplinarny, skupiający wśród swoich członków przedstawicieli jednostek, instytucji działających na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Pracę z rodzinami podejmowali również asystenci rodziny. Terapeuta ds. uzależnień obejmował rodziny wsparciem w ramach pracy w Punkcie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w Małej Wsi.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie części wydatków związanych z pobytem dziecka w placówkach, pieczy zastępczej.

Zakładając, że kolejny 3 –letni *Program wspierania rodziny w Gminie Mała Wieś na lata 2017-2019*, będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy i będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz pomocy rodzinie, oczekuje się, że przyczyni się on do stworzenia zintegrowanego systemu pomocy rodzinie, ograniczy zjawisko przemocy oraz poprawi kondycję rodzin mieszkających na terenie Gminy Mała Wieś.

Diagnoza problemu

Skalę problemów związanych z funkcjonowaniem rodzin dysfunkcyjnych w Gminie Mała Wieś można określić w oparciu o własne dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, które statystycznie obrazują zakres udzielanej rodzinom pomocy socjalnej, z uwagi na występujące w rodzinach potrzeby, których nie są one w stanie samodzielnie zaspokoić. Niezaspokojone potrzeby pogłębiają dysfunkcje, prowadząc do sytuacji niekorzystnej zarówno dla dziecka, jak dla rodziców, czyli umieszczenia dziecka poza rodziną.

Poniższe dane sygnalizują problemy związane z funkcjonowaniem rodzin kwalifikujących się

do świadczeń socjalnych w Gminie Mała Wieś.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2014		2015		2016	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	231	711	216	616	210	558
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	133	18	112	19	107
Wielodzietność	17	116	14	92	12	77
Bezrobocie	98	317	96	305	84	262
Długotrwała lub ciężka choroba	45	105	35	70	43	99
Bezradność w/s opiekuńczo-wychowawczych	24	85	21	73	11	34
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	2	2	3	3	3	3

Tabela Nr 1 „Powody przyznania pomocy”. Dane GOPS w Małej Wsi na podstawie sprawozdań w latach 2014-2016 do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Formy pomocy	2014			2015			2016		
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe	192	558	123 935	187	519	130 666	212	576	143 532
Zasiłki okresowe	19	58	13 636	18	49	15 517	19	34	12 425
Dożywianie w uczniów w szkole	111	489	100 061	109	470	88 025	98	404	75 826

Tabela Nr 2 „Udzielone świadczenia – zadania własne gminy”. Dane GOPS w Małej Wsi na podstawie sprawozdań w latach 2014-2016 do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Cele programu:

Cel główny

Stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin w Gminie Mała Wieś, przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe

- Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny,
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych poprzez profilaktykę i wczesną interwencję w rodzinach,
- Tworzenie w Gminie Mała Wieś przestrzeni do kształtowania przez dzieci swych zainteresowań, pasji.

Uwarunkowania realizacji Programu.

Gminny Program wspierania rodziny na lata 2017-2019 obejmuje różne formy działań profilaktycznych i pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem bezradności wychowawczej, przemocą zakładając zintegrowanie i synchronizację zadań samorządu lokalnego z działaniami innych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, kościołów, fundacji, stowarzyszeń i innych, które działają na rzecz rodzin i dzieci. Cele określone w *Programie*, wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji i diagnozy potrzeb w zakresie potrzeb rodzin. Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń *Programu*. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych

przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania.

Sprawne funkcjonowanie *Programu wspierania rodziny*, zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się pomocą rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stała się niezależna, wydolna i zaradna.

Adresaci Programu

Rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Mała Wieś dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Czas realizacji programu.

Program realizowany będzie na terenie Gminy Mała Wieś w latach 2017 – 2019. Działania mające na celu realizację założeń programu a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną będą koordynowane i organizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małej Wsi poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc,
- objęcie rodzin pomocą asysty rodzinnej.

Źródło finansowania:

- budżet gminy,

- budżet państwa - zgodnie z art. 197 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
- inne źródła.

Zasoby umożliwiające realizację programu.

Instytucjonalne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małej Wsi oraz Urząd Gminy Mała Wieś,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Małej Wsi,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Mała Wieś (SP w Małej Wsi, SP w Podgórzu, SP w Dzierżanowie, Niepubliczna SP w Orszymowie, Gimnazjum w Małej Wsi, Samorządowe Przedszkole w Małej Wsi),
- Organizacje pozarządowe, kluby sportowe działające na terenie Gminy Mała Wieś,
- Gminne Centrum Kultury „MultiOsada” w Małej Wsi,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małej Wsi,
- Sąd Rejonowy w Płocku,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Mała Wieś,
- Punkt profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w Małej Wsi,
- Policja,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Płocku,
- Bank Żywności w Płocku

Zasoby kadrowe:

- Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małej Wsi w oraz Urzędu Gminy Mała Wieś,
- dyrektorzy i nauczyciele szkół i przedszkola gminy Mała Wieś,
- Policja – Posterunek Policji w Wyszogrodzie,
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- kuratorzy sądowi,
- lekarze i pielęgniarki środowiskowe,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,

- Radni Rady Gminy Mała Wieś i sołtysi,
- terapeuta ds. uzależnień.

Program będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką rodzinną.

Przewidywane efekty Programu.

- aktualizacja utworzonej gminnej bazy danych o rodzinach mających trudności w pełnieniu ról społecznych,
- planowanie i realizowanie działań adresowanych do w/w grupy w oparciu o diagnozę potrzeb rodzin,
- pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej gminy Mała Wieś o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska pomocy rodzinie,
- zwiększenie zaangażowania się społeczności lokalnej w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie posiadanych zasobów,
- zwiększenie zaangażowania otoczenia w pomoc rodzinom dysfunkcyjnym,
- reintegracja rodzin,
- ograniczenie występowania sytuacji umieszczania dzieci w pieczy instytucjonalnej.

Sposób kontroli realizacji programu.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w danym roku będzie przedkładane Radzie Gminy Mała Wieś w terminie do 31 marca każdego roku.

Monitorowanie przebiegu Programu, wskaźniki i ocena wyników.

Wójt Gminy Mała Wieś sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu, podejmując niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

Podstawy prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 697)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz. 195),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz. 1860).

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r., poz. 697 – tekst jednolity) do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Przyjęcie programu wspierania rodziny w Gminie Mała Wieś na lata 2017-2019 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka. Zakłada się, że realizacja Programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Włodzimierz Jeznach